

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/80/2018
Identifikačné číslo spisu: 7513010487
Dátum vydania rozhodnutia: 19.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7513010487.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci obvineného S. C. pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. na neverejnom zasadnutí konanom dňa 19. marca 2019 v Bratislave, o dovolaní obvineného S. C. proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21. júna 2017, sp. zn. 4To/41/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného S. C. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej aj „prvostupňový súd“) z 22. februára 2017, sp. zn. 10T/4/2014, bol obvinený S. C. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 k § 145 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 30. novembra 2011 v čase okolo 16.00 hod. v byte s popisným číslom XX na ulici F. v Y., okres V. - I., pod vplyvom alkoholických nápojov fyzicky napadol K. Q. tým spôsobom, že nožom ju dvakrát bodol do oblasti hrudníka, raz do chrbta a porezal na pravej ruke, čím jej spôsobil bodné poranenia hrudníka a chrbta prenikajúce cez hrudnú stenu s následným prienikom vzduchu do pravej pohrudnicovej dutiny (pneumothorax) a krvi do ľavej pohrudnicovej dutiny (hemothorax) a rezné poranenia pravého ukazováka a predlaktia s celkovou dobou liečenia a práceneschopnosti 77 dní.

Za to mu prvostupňový súd uložil podľa § 145 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 5, § 37 písm. m) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 17 (sedemnášť) rokov a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. súd obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému uložil aj ochranný dohľad v trvaní 2 (dvoch) rokov.

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozhodujúc o odvolaní obvineného S. C. proti uvedenému rozsudku prvostupňového súdu rozsudkom z 21. júna 2017, sp. zn. 4To/41/2017, podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obvineného S. C. za vinného zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 30. novembra 2011 v čase okolo 16.00 hod. v byte s popisným číslom XX na ulici F. v Y., okres V. - I., pod vplyvom alkoholických nápojov fyzicky napadol K. Q. tým spôsobom, že otváracím nožom červenej farby s dĺžkou čepele cca 5 cm ju dvakrát bodol do oblasti hrudníka, raz do chrbta a porezal na pravej ruke, čím jej spôsobil bodné poranenia hrudníka a chrbta prenikajúce cez hrudnú stenu s následným prienikom vzduchu do pravej pohrudnicovej dutiny (pneumothorax) a krvi do ľavej pohrudnicovej dutiny (hemothorax) a rezné poranenia pravého ukazováka a predlaktia s celkovou dobou liečenia a práceneschopnosti 77 dní.

Za to mu krajský súd uložil podľa § 155 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 47 ods. 2 Tr. zák. a s poukazom na § 327 ods. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 17 (sedemnášť) rokov a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. súd obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 2 Tr. zák. súd obvinenému uložil aj ochranný dohľad v trvaní 2 (dvoch) rokov.

II.

D o v o l a n i e
a vyjadrenie k nemu

Proti citovanému rozsudku Krajského súdu v Košiciach podal obvinený S. C. dovolanie najskôr vlastným písomným podaním, postúpeným 8. októbra 2018 Okresnému súdu Košice I z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, následne aj prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Miroslava Věreba elektronickým podaním z 18. januára 2019, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Tr. por.

Vo vlastnom písomne podanom dovolaní obvinený uviedol, že proti rozsudku Okresného súdu Košice I podal v zákonnej lehote odvolanie iba on a prokurátor sa odvolania vzdal, z čoho vyplýva, že krajský súd nemal právo aplikovať § 47 ods. 2 Tr. zák. Samotný krajský súd pritom v odôvodnení svojho rozsudku uvádza, že nemohol konať v neprospech obvineného, pretože prokurátor sa vzdal práva podať odvolanie a napriek tomu postupoval v jeho neprospech.

Ďalším dovolacím dôvodom je podľa obvineného skutočnosť, že v predmetnej veci mal konať Okresný súd Košice - okolie, ktorý je príslušný na konanie v obvode okresu Košice - okolie, pričom obvinenému nie je zrejmé, z akého dôvodu konal v predmetnej veci Okresný súd Košice I. Domnieva sa však, že to bolo z dôvodu zaujatosti voči jeho osobe, keďže v rámci hlavných pojednávaní sa vykonávali „veľké špinavosti,“ zásadným spôsobom boli porušované jeho práva na obhajobu a nepostupovalo sa v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., čo napokon skonštatoval aj krajský súd, keď rozsudok prvostupňového súdu v celom rozsahu zrušil, avšak už nemohol všetko napraviť, pretože prokurátor sa vzdal práva podať odvolanie. Obvinený je presvedčený o tom, že prvostupňový súd konal vo vzťahu k jeho osobe zaujato, pretože je dvadsaťkrát súdne trestaný Róm z Y., navyše, prvostupňový súd bral do úvahy lživé výpovede svedkov a s obvineným konal ponížujúco, hoci vedel, aká je pravda. Obvinený bol totiž vhodný na odsúdenie, tak ho prvostupňový súd odsúdil a vôbec pritom neakceptoval skutočnosti a argumenty týkajúce sa jeho obhajoby.

Na základe uvedeného obvinený požiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky, aby vo veci urobil nápravu

tým, že zruší rozsudok Krajského súdu Košice z 21. júna 2017, sp. zn. 4To/41/2017.

K dovolaniu obvineného sa najprv podaním z 2. novembra 2018 vyjadril obhajca JUDr. Miroslav Věreb a následne, obsahovo totožným podaním z 18. januára 2019, sa k dovolaniu obvineného pripojil a doplnil ho v tom smere, že rozhodujúcimi dôkazmi pre odsúdenie obvineného boli výpovede poškodenej v spojení so znaleckým posudkom znalca z odboru psychológia, znaleckým posudkom KEÚ PZ a so znaleckým posudkom MUDr. Vlasty Vyhnáľkovej. S poukazom na § 2 ods. 12 Tr. por. sa podľa názoru obvineného nemožno stotožniť so závermi konajúcich súdov o tom, že výpovede poškodenej sú hodnoverné, hoci má oslabené pamäťové stopy, pretože ani raz (či už v prípravnom konaní alebo v priebehu hlavného pojednávania) nevytvrdela zhodne, a to najmä v tom, že nesprávne uvádzala počet bodnutí a menila to, ktorou rukou mala byť držaná a ktorou rukou mala byť údajne bodnutá. Rovnako za neudržateľné považuje obvinený odmietnutie záverov Okresného súdu Košice - vidiek z 28. apríla 1994, sp. zn. 2T/62/1994, v rámci ktorých sa výslovne konštatuje, že obvinený je ľavák, pretože podľa obvineného ide o objektívne zistenie, ktoré má dopad na výpoveď poškodenej, ako aj na znalecký posudok z odboru zdravotníctva MUDr. Vyhnáľkovej. Pokiaľ teda MUDr. Vyhnáľková neakceptovala fakt, že obvinený je ľavák, pretože po rekonštrukcii podpisoval zápisnicu pravou rukou, ide podľa obvineného o doslova absurdný záver, keďže u ľavákov je bežné podpisovanie listín pravou rukou a vykonávanie ostatných manuálnych činností ľavou rukou.

Rovnako tak je podľa obvineného nepoužiteľný aj znalecký posudok MUDr. Vyhnáľkovej, pretože tento bol postavený na použití kuchynského noža, ktorý polícia zaistila pri domovej prehliadke, hoci konajúce súdy naostatok akceptovali, že pri incidente bol použitý iba vreckový nožík, ktorý však nikdy nebol zaistený. Odvolací súd navyše odmietol záver znalkyne o tom, že poškodená bola pichnutá väčšou razanciou.

S poukazom na tzv. dôkazný chaos spočívajúci v rozporoch vo výpovediach poškodenej, ktoré sú navyše v rozpore s vyjadreniami obvineného a vyjadreniami jeho maloletých detí, ako aj svedkov J. Y. a F. C. a vzhľadom na závery znaleckého posudku MUDr. Takatsovej na č.l. 182 spisu nie je podľa obvineného bez akýchkoľvek pochybností preukázaný skutok podľa obžaloby a z tohto dôvodu mali konajúce súdy rozhodnúť v zmysle zásady v pochybnostiach v prospech obvineného.

Na základe uvedeného obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom vyslovil porušenie zákona a zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 21. júna 2017, sp. zn. 4To/41/2017.

K dovolaniu obvineného sa podaním z 5. novembra 2018 vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Košice I (ďalej len „prokurátorka“), ktorá vo svojom vyjadrení uviedla, že krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vo vzťahu k právnej kvalifikácii skutku poukázal na vzniknutý situačný konflikt, spôsob vedenia útoku, použitý zraňujúci predmet, intenzitu útoku, možnosť obvineného použiť väčší nôž a pod. Keďže obvinený bol rozsudkami Okresného súdu Košice - vidiek sp. zn. 3T/655/85 a 4T/302/92 uznaný za vinného okrem iného aj z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutkov, čo v novelizovanom Trestnom zákone zodpovedá trestnému činu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák., musel krajský súd pri rozhodovaní o treste aplikovať ustanovenie § 47 ods. 2 Tr. zák. Vzhľadom na to, že odvolanie podal iba obvinený, krajský súd nemohol v zmysle § 327 ods. 2 Tr. por. v novom konaní zmeniť rozhodnutie o treste v neprospech obvineného, preto ponechal obvineného uložený trest odňatia slobody vo výmere 17 rokov a 6 mesiacov. Na základe uvedeného je podľa prokurátorky zrejmé, že krajský súd nerozhodol v neprospech obvineného (ako to obvinený v podanom dovolaní tvrdí) a z tohto dôvodu považuje prokurátorka napadnutý rozsudok za zákonný.

Vo vzťahu k tvrdeniu obvineného o tom, že vo veci rozhodol nepríslušný súd, prokurátorka uviedla, že Okresný súd Košice - okolie uznesením zo 16. septembra 2013, sp. zn. 5T/109/2013, v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach z 27. novembra 2013, sp. zn. 6Tos/77/2013, podľa § 244 ods. 1 písm. a) Tr. por. postúpil predmetnú trestnú vec z dôvodu vecnej príslušnosti Okresnému súdu Košice I z dôvodu novej kvalifikácie skutku podľa § 14 ods. 1 k § 145 ods. 1 Tr. zák., s poukazom na § 16

ods. 1 písm. a) Tr. zák.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti prokurátorka navrhla, aby dovolací súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Predmetné vyjadrenie prokurátorka doplnila podaním z 22. februára 2019, v ktorom uviedla, že sa nestotožňuje s argumentáciou obvineného o nesprávnosti napadnutého rozsudku, pretože podľa jej názoru z odôvodnenia rozsudku vyplýva ucelená reťaz dôkazov preukazujúca spáchanie skutkov obvineným, tak ako je to uvedené vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku. Podľa názoru prokurátorky súd vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, jeho výsledky vyhodnotil v súlade so zásadou hodnotenia dôkazov a na základe skutočností vyplývajúcich z vykonaného dokazovania vec náležite právne posúdil. V odôvodnení rozsudku potom krajský súd logicky popísal, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, pričom prokurátorka v tejto súvislosti poukázala na celý rad priamych a nepriamych, na seba nadväzujúcich, dôkazov preukazujúcich vinu obvineného.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že znaleckým dokazovaním bola jednoznačne vyvrátená možnosť vzniku poranení poškodenej tak, ako to tvrdil obvinený pri rekonštrukcii, teda že poškodená spadla na zem a tak došlo k jej poraniam. Znalkyňa potvrdila možnosť vzniku poranení podľa verzie poškodenej. Krajský súd sa podľa názoru prokurátorky správne vysporiadal s obhajobou obvineného spočívajúcou v tom, že poranenia nemohol poškodenej spôsobiť z dôvodu, že je ľavák, pričom toto tvrdenie považoval za právne irelevantné, pretože pri vzniknutom situačnom konflikte, keď obvinený konal pudivo, mohol vziať nôž do nesprávnej ruky. Krajský súd vo svojom rozhodnutí podľa názoru prokurátorky taktiež náležite odôvodnil, z akých dôvodov prihliadol na výpoveď poškodenej, keď vychádzal z toho, že aj keď poškodená často menila svoju výpoveď, vždy zotrvala na tom, akým nožom ju mal obvinený pichnúť, pričom znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že rozdielne výpovede poškodenej neznameniajú zámerné klamstvo, resp. vymýšľanie si.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti prokurátorka navrhla, aby dovolací súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Tr. por., veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Tr. por.

Úvodom je potrebné uviesť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb taxatívne uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až n) Tr. por. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (s výnimkou dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por.) neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. (uznesenie najvyššieho súdu zo 16.

augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120, roč. 2012). Z uvedeného vyplýva, že pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom a nie ich označenie podľa § 371 Tr. por.

Týmto sa najvyšší súd riadil aj pri posudzovaní dovolacej námietky obvineného týkajúcej sa nepríslušnosti Okresného súdu Košice I, keď dovolateľ túto námietku síce vecne podradil pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., avšak obsahovo táto dovolacia námietka spadá pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. a) Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 písm. a) Tr. por. dovolanie možno podať, ak vo veci rozhodol nepríslušný súd.

V predmetnej veci bola obžaloba podaná 26. júna 2013 na Okresný súd Košice-okolie, ktorý vec uznesením zo 16. septembra 2013, sp. zn. 5T/109/2013, podľa § 244 ods. 1 písm. a) Tr. por. postúpil Okresnému súdu Košice I z dôvodu, že konanie obvineného je možné posúdiť ako pokus trestného činu vraždy podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. k § 145 ods. 1 Tr. zák., pričom v danom prípade je dolná hranica trestnej sadzby 15 rokov, preto vecne príslušným súdom na prejednanie danej veci v prvom stupni je okresný súd v sídle krajského súdu, t.j. Okresný súd Košice I (č.l. 543-544 spisu). Proti tomuto uzneseniu podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu sťažnosť, v ktorej namietal posúdenie skutku ako trestného činu vraždy v štádiu pokusu a z toho vyplývajúce postúpenie veci Okresnému súdu Košice I. Sťažnosť obvineného bola uznesením Krajského v Košiciach z 27. novembra 2013, sp. zn. 6Tos/77/2013, podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietnutá (č.l. 558-563 spisu), pričom krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že je potrebné prisvedčiť Okresnému súdu Košice - okolie v tom, že konanie obvineného je možné posúdiť ako pokus trestného činu vraždy podľa § 14 ods. 1 k § 145 ods. 1 Tr. zák., v rámci ktorého je dolná hranica trestnej sadzby 15 rokov a z tohto dôvodu je vecne príslušným súdom na prejednanie danej veci okresný súd v sídle krajského súdu, t.j. Okresný súd Košice I.

Na takto založenej príslušnosti nič nemení ani následné prekvalifikovanie skutku na zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. krajským súdom (rovnako tak by na takto založenej príslušnosti nič nemenilo ani posúdenie skutku prvostupňovým súdom ako zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. - v tejto súvislosti porovnaj rozsudok najvyššieho súdu z 23. januára 2018, sp. zn. 2 To 11/2016, v zmysle ktorého „ustanovenie § 222 ods. 1 veta druhá, časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005 je potrebné interpretovať extenzívne, a to tak, že súd na vyššej kompetenčnej úrovni (s vyššou pôsobnosťou, vecnou príslušnosťou) po prerokovaní veci na hlavnom pojednávaní nepostupuje vec súdu na nižšej kompetenčnej úrovni a rozhodne vo veci sám. Také postúpenie je povinné len v opačnom vyjadrení, napr. ak okresný súd alebo krajský súd zistia po prerokovaní veci, že nie sú príslušní vo veci rozhodnúť, postúpia vec krajskému súdu, resp. Špecializovanému trestnému súdu; nie však naopak, ako sa toho dožadovali odvolatelia, nakoľko skôr konajúci (hierarchicky nižšie postavený) súd nemôže pri rozhodovaní prekročiť svoju vecnú príslušnosť, resp. pôsobnosť. Opačný postup je pri extenzívnom výklade možný a naznačuje to i znenie uvedeného ustanovenia vo vzťahu k okresnému a krajskému súdu.“).

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že Okresný súd Košice I bol príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie predmetnej trestnej veci a z tohto dôvodu nemožno konštatovať naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a) Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Obvinený S. C. v podanom dovolaní tento dovolací dôvod síce označil, obsahovo však podeň nespadá žiadna z ním uvádzaných dovolacích námietok a z tohto dôvodu nemožno konštatovať naplnenie ani tohto dovolacieho dôvodu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd oprávnený skúmať iba to, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú dve alternatívy a síce, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. slúži výlučne na nápravu hmotnoprávnych chýb. Dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, to znamená nie je prípustné právne účinne namietkať, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu (uznesenie najvyššieho súdu z 18. decembra 2012, sp. zn. 2 Tdo 73/2012, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 47, roč. 2014 - II.).

Podstatná námietka uvedená v dovolaní obvineného S. C. sa týkala použitia ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák. krajským súdom, po tom, čo zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu a zmenil právnu kvalifikáciu skutku z pokusu obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 14 ods. 1, § 145 ods. 1 Tr. zák. na zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. Postupoval tak v prospech obvineného S. C., pretože on jediný podal odvolanie.

Pri úvahách o možnosti použiť ustanovenie § 47 ods. 2 Tr. zák. pri ukladaní trestu odňatia slobody krajským súdom, po už uvedenej zmene právnej kvalifikácie, vychádzal dovolací súd z nasledujúcich úvah:

Podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. ak súd odsudzuje páchatel'a za dokonaný trestný čin úkladnej vraždy podľa § 144, vraždy podľa § 145, ublíženia na zdraví podľa § 155, nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 2, 3 alebo 4, obchodovania s ľuďmi podľa § 179, zverenia dieťaťa do moci iného podľa § 180 ods. 2 alebo 3 alebo podľa § 181, brania rukojemníka podľa § 185, zavlčenia do cudziny podľa § 187, lúpeže podľa § 188, vydierania podľa § 189 ods. 2, 3 alebo 4, hrubého nátlaku podľa § 190 alebo § 191 ods. 2, 3 alebo 4, znásilnenia podľa § 199, sexuálneho násillia podľa § 200, sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 2, 3 alebo 4, týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208, všeobecného ohrozenia podľa § 284, ohrozenia bezpečnosti vzdušného dopravného prostriedku a lode podľa § 291, zavlčenia vzdušného dopravného prostriedku do cudziny podľa § 293, založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296, založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny podľa § 297, teroru podľa § 313 alebo § 314, násillného prekročenia štátnej hranice podľa § 354 ods. 2, 3 alebo 4, prevádzkačstva podľa § 355 ods. 3, 4 alebo 5, výroby detskej pornografie podľa § 368, genocidia podľa § 418, teroristického útoku podľa § 419, niektorých foriem účasti na terorizme podľa § 419b, financovania terorizmu podľa § 419c, cestovania na účel terorizmu podľa § 419d alebo neľudskosti podľa § 425, ktorý už bol za takéto trestné činy, hoci aj v štádiu pokusu, dvakrát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody, uloží mu trest odňatia slobody na doživotie, ak sú splnené podmienky uvedené v odseku 1 písm. a) a b); inak mu uloží trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov, ak tomu nebránia okolnosti hodné osobitného zreteľa. Súď však nemôže takému páchatel'ovi uložiť trest odňatia slobody pod dvadsať rokov.

Obvinený sa v dovolaní domáhal, že krajský súď po zrušení pôvodnej právnej kvalifikácie, ustálenej okresným súdom nemal aplikovať popri ustanovení § 155 ods. 1 Tr. zák. aj § 47 ods. 2 Tr. zák., a naznačoval, že krajský súď mu podľa jeho názoru mal teda uložiť trest odňatia slobody podľa sadzby uvedenej v § 155 ods. 1 Tr. zák. (v rozpätí od 4 do 10 rokov, resp. tejto sadzby upravenej podľa § 38 ods. 5 Tr. zák. - v rozpätí od 7 do 10 rokov).

Zo spisu - z registra trestov obvineného S. C. na č. I. 519b, resp. 702 spisu Okresného súdu Košice I sp. zn. 10T 4/2014 vyplýva, že rozsudkami Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 3T 655/85 z 22. septembra 1988 a sp. zn. 4T 302/92 z 13. decembra 1993 bol okrem iných trestných činov uznaný za vinného aj z dokonaného (prvý rozsudok), resp. z pokusu (druhý rozsudok) trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Tr. zák. platného a účinného do 1. januára 2006. Ustanovenie § 222 ods. 1 Tr. zák. platného a účinného do 1. januára 2006 je rovnocenné pre použitie § 47 ods. 2 Tr. zák. s ustanovením § 155 ods. 1 Tr. zák. platného a účinného v čase rozhodovania Krajského súdu v Košiciach 21. júna 2017. U obvineného S. C. preto mohol aplikovať krajský súd ustanovenie § 47 ods. 2 Tr. zák., pretože ide o ustanovenie, ktoré je nevyhnutné automaticky použiť, akonáhle ide o páchatel'a - ako v tomto prípade obvineného S. C. - ktorý už bol za takéto trestné činy (§ 222 ods. 1 Tr. zák. resp. 155 ods. 1 Tr. zák. - porovnaj R 55/2007), hoci aj v štádiu pokusu, dvakrát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody. Správne krajský súd neuviedol ustanovenie § 47 ods. 2, resp. jeho citáciu už vo výroku o vine, pretože toto nie je súčasťou skutkovej vety § 155 ods. 1 Tr. zák., [ako napríklad pri trestnom čine krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák.]. Toto ustanovenie použil len vo výroku o treste, pretože posudzujú osobu páchatel'a - obvineného S. C. - zistil, že trest pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák., možno, konkrétne u obvineného, uložiť len podľa zvýšenej trestnej sadzby uvedenej práve v § 47 ods. 2 Tr. zák. Vzhľadom na to, že odvolanie podal len obvinený a nebolo možné jeho postavenie na takom základe zhoršiť, krajský súd toto ustanovenie síce uviedol vo výroku o treste, ale pri zvýšení výmery trestu odňatia slobody uloženého prvostupňovým súdom ho nepoužil, práve pre zákaz zmeny k horšiemu - reformatio in peius.

Je paradox, že trestná sadzba za obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. (ak by totiž nešlo o pokus, ale dokonaný trestný čin, aj tu by musel ktorýkoľvek súd použiť § 47 ods. 2 Tr. zák.) je miernejšia ako za zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. za súčasného použitia § 47 ods. 2 Tr. zák.

Okresný súd Košice I vo svojom rozsudku precízne rozobral otázku právnej kvalifikácie a vysvetlil, z akého dôvodu posúdil konanie obvineného S. C. popísané v obžalobe ako pokus vraždy podľa §§ 14 ods. 1, 145 ods. 1 Tr. zák. a nie ako dokonaný zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák., s ktorým by vzhľadom na kriminálnu minulosť a predchádzajúce odsúdenia obvineného za trestné činy ublíženia na zdraví (podľa § 222 ods. 1 Tr. zák. platného a účinného do roku 2006) musel pri ukladaní trestu použiť aj § 47 ods. 2 Tr. zák.

To však neznamená, že pri posúdení konania obvineného S. C. podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. a ukladaní trestu za tento trestný čin nemožno, pri absencii odvolania prokurátora, neviest', že pri takejto kvalifikácii obvineného by nastúpilo aj použitie § 47 ods. 2 Tr. zák., pretože na to by boli splnené všetky podmienky (ak by neabsentovalo odvolanie prokurátora). Pri kvalifikácii konania obvineného ako pokusu vraždy podľa §§ 14 ods. 1, 145 ods. 1 Tr. zák., tomu bránilo nedokonanie trestného činu, pretože § 47 ods. 2 má už v návete uvedené, že „ak súd odsudzuje páchatel'a za dokonaný trestný čin“ - nie za pokus. To ale neznamená automaticky, že pri opakovanom prekvalifikovaní konania v prospech obvineného z vraždy na ublíženie na zdraví a pri absencii odvolania prokurátora súd pominie aj zmienku o § 47 ods. 2 Tr. zák., ak obvinený naplnil všetky podmienky pre jeho použitie. Zásada reformatio in peius sa potom, pre nedostatok odvolania prokurátora, použije práve v tom, že výmera trestu odňatia slobody uloženej prvostupňovým súdom sa nezvýši na základe aplikácie § 47 ods. 2 Tr. zák., pretože až to by fakticky znamenalo reálnu zmenu k horšiemu v postavení obvineného S. C..

Obvinený S. C. bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 17 rokov a 6 mesiacov pri kvalifikácii podľa §§ 14 ods. 1, 145 ods. 1 Tr. zák. V prípade, ak by mu už súd prvého stupňa ukladal trest podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. za použitia § 47 ods. 2 Tr. zák. musel by mu so zreteľom na § 47 ods. 2 Tr. zák. uložiť minimálne trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov.

Nad rámec dovolateľom uvádzaných dôvodov dovolania však najvyšší súd zistil porušenie zákona v tom, že krajský súd nesprávne kvalifikoval konanie obvineného S. C. podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. Toto

právne posúdenie je nielen v rozpore so správnym posúdením skutku Okresným súdom Košice I v rozsudku 10T/4/2014 z 28. septembra 2015 na strane 7, ale aj doposiaľ dlhé roky ustálenou súdnou praxou o spôsobe zisťovania a určení subjektívnej stránky trestných činov vraždy a ublíženia na zdraví v prípadoch ak nie je dôkazov o pohnútku a účele činu - zo spôsobu spáchania činu, druhu použitej zbrane a dôležitosti orgánu alebo orgánov tela, ktoré boli napadnuté, a sily rán, ale aj o jej správnom určení podľa týchto kritérií.

K tomu najvyšší súd už len nadôvažok uvádza niektoré judikáty, ktoré potvrdzujú správnosť kvalifikácie skutku okresným súdom - NS 25/2004-T 590 (ČR), R 62/1973, R 19/1971-II a ďalšie. Z nich je zrejmé, že opakovaný (štvornásobný) útok nožom, čo i „len“ s dĺžkou čepele cca 5 cm, z toho na hrudník v mieste, kde sa nachádza srdce a pľúca, tri pichnutia väčšou silou a prudkosťou spôsobiac obeť pneumothorax (vniknutie vzduchu do pravej pohrudnicovej dutiny) a hemothorax (vniknutie krvi do ľavej pohrudnicovej dutiny), ktoré by samy osebe viedli k smrti poškodenej, ak by jej nebola poskytnutá včasná lekárska pomoc, nemožno, zľahčením spôsobu konania, použitého zraňujúceho predmetu, intenzity útoku, možnosťou obvineného použiť iný - väčší nôž, že útoku predchádzal konflikt medzi poškodenou a obvineným, ktorý mohol následne nepustiť poškodenú z bytu a dokonat' útok, uzatvoriť tým, že úmysel páchatel'a nesmeroval k usmrteniu poškodenej, ale len k spôsobeniu ťažkej ujmy na zdraví.

Poškodená sa jednak útoku bránila (o čom svedčí porezanie ruky) a napokon pred ním obvinenému ušla, napriek tomu bola trikrát pichnutá do hrudníka v mieste, kde sa nachádza srdce, pľúca a dôležité tepny a žily, intenzita a prudkosť úderov bola väčšia a k smrteľnému následku nedošlo mimo vôle páchatel'a, pričom obvinený nemohol preto, že skutok sa odohral v krátkom čase a spočiatku tak, že držal jednu rukou poškodenú a druhou ju pichal, použiť inú zbraň pre intenzívnu obranu poškodenej (znalkyňa uviedla, že i v prípade použitia noža s čepeľou „len“ 5 cm dlhou bolo možné pri inom smere bodných kanálov spôsobiť smrť), napriek ktorej trafil trikrát hrudník poškodenej v miestach už uvedených. Záver o tom, že pri takomto konaní nie je možné spoľahlivo usúdiť záver o úmysle spôsobiť smrť, je veľmi nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnený a čo je najdôležitejšie, je v rozpore s vykonanými dôkazmi a ich hodnotením v súlade s elementárnou logikou a v súdnej praxi by mohol viesť k vážnym dôsledkom a veľmi miernym posudzovaniam veľmi závažných konaní proti životu a zdraviu, ktorých výskyt nie je malý.

Uvedené zistenie však s poukazom na § 385 ods. 2 Tr. por. nemôže tvoriť podklad na vyslovenie porušenia zákona. Skutok bol krajským súdom nesprávne právne kvalifikovaný v prospech obvineného, t.j. konanie obvineného bolo krajským súdom kvalifikované miernejšie, než v zmysle judikatúry malo byť. V dovolacom konaní iniciovanom dovolaním obvineného nemožno použiť dôvod dovolania, ktorý by bol v jeho neprospech - v tomto prípade kvalifikovať skutok prísnejšie ako v pôvodnom konaní.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v predmetnej veci nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanoveniami § 371 ods. 1 písm. a), písm. c), písm. i) Tr. por. a z tohto dôvodu dovolanie obvineného S. C. na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný